

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Miljøvern avdelingen

Vestby kommune - KONTROLLRAPPORT

Organisasjonsnr. 874 637 572 Anleggsnr. 0211.0027.01 Kontrollnr. 2013.334.I.FMOA Saksnr. 2013/21818 Rapportdato: 12/11-2013

Opplysninger om virksomheten

Navn	Vestby kommune, avløpsområdet
Organisasjonsnr.	874 637 572
UTM-koordinater (32)	Øst: 601700 Nord: 6614300
Besøksadresse	Vestby Rådhus, Rådhusgata 1
Postadresse	Vestby kommune, PB 144, 1541 Vestby
Telefonnr.	64 98 01 00
E-post	post@vestby.kommune.no , arne.kr.sogn@vestby.kommune.no
NACE-kode	84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Opplysninger om kontrollen

Kontrolldato	05.11.2013
Virksomhetens representanter	Heidrun Kårstein, Roar Edvardsen Ishitaq Ahmed Arne Kristian Sogn Kari Horgen Skjønsberg
Fylkesmannens kontrollører	Simon Haraldsen og Marte Strand Kvalø
Bakgrunn for kontrollen	Frekvensbasert kontroll
Tema for kontrollen	Oppfølging av krav i utslippstillatelsen

Sammendrag av resultat

Fylkesmannen avdekket 4 avvik under kontrollen:

- 1. Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann**
- 2. Vestby kommune sin risikokartlegging av overløp er mangelfull.**
- 3. Vestby kommune har ikke utført en risikokartlegging av sine industribedrifter.**
- 4. Vestby kommune har ikke utarbeidet beredskapsplan for avløp**

Innledning/Bakgrunn

Kontrollens formål var å følge opp krav gitt i *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann* av 2.3.2012. I forkant av kontrollen har Fylkesmannen foretatt en utsjekking av om dokumentasjon som skulle vært utarbeidet er innlevert og kvaliteten på denne. Dokumentasjonskravene i tillatelsen er knyttet til miljørisikovurdering med klima, plan for reduksjon av fremmedvann, plan for fornyelse av avløpsledninger og en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett.

Kontrollrapporten beskriver avvik og andre kommentarer/ merknader som ble konstatert under kontrollen.

Definisjoner

Avvik: Defineres som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Dette innebærer for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Dokumentunderlag og regelverk

- *Utslippstillatelse av 2.3.2012 for Vestby kommune på kommunalt avløpsvann.*
- *Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004, med senere endringer. Kapittel 14.
- *Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*, av 6. desember 1996, med senere endringer.

Resultat fra kontrollen

Det ble gitt 4 avvik under kontrollen.

Avvik 1: Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann.

Avvik fra:

Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann fra Vestby kommune, datert 2.3.2012, pkt 7.2, *Internkontrollforskriften* § 5, pkt 6 - utarbeide planer, tiltak for å redusere risiko.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens pkt 7.2 skulle det vært utarbeidet en målrettet handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett innen 1.1.2013. Vestby kommune har gjort et viktig arbeid med utarbeidelse av fornyelsesprogram for avløpsnett, noe som også er en viktig del av arbeidet for å redusere fremmedvannsmengden. Det mangler derimot en plan som trekker inn andre fokusområder som vil ha effekt på mengde fremmedvann til avløpsnett.

Fremmedvann er i all hovedsak nedbørbetinget og klimaendringer med økt nedbør må være et viktig fokusområde for kommunen på avløpsområdet. Økt andel tette flater som følge av tettstedsutvikling vil også endre avrenningssituasjonen fremover. Det mangler en plan for

Vestby kommune over problemområder med hensyn på fremmedvann og bl.a. konsekvenser av fortettinger. Kommunen må gjennomgå fortettingsområder og potensielle grøntområder for fordrøyning, infiltrasjon og iverksette tiltak for overvannshåndtering i bebygde områder med høy prioritet. Det bør innføres et krav i alle reguleringsplaner at det skal benyttes lokal overvannshåndtering. Handlingsplan for fremmedvann bør tydeliggjøre hvorledes prinsipper og hovedkonklusjoner skal kobles til overordnede planer.

Oppfølging:

Følgende dokumentasjon sendes Fylkesmannen innen 1.6.2014:

- Handlingsplan for reduksjon av fremmedvann til avløpsnett.

Avvik 2: Vestby kommune sin risikokartlegging av overløp er mangelfull.

Avvik fra: *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann fra Vestby kommune*, datert 2.3.2012, pkt 4.2, *Internkontrollforskriften § 5, pkt 6* - kartlegge farer og problemer.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens pkt 4.2 skal hvert av overløpene vurderes med hensyn på viktighet og risiko, og settes inn i et risikoklassifiseringssystem. En risikoklassifisering av overløpene skal ha som formål å gjøre hensiktsmessige prioriteringer i forhold til videre tiltak, der pumpestasjonens tilstand, kapasitet og resipientens sårbarhet danner vurderingsgrunnlaget.

Vestby kommune har utført en risikovurdering hvor overløp er vurdert, men dette gir ingen hensiktsmessig klassifisering av viktighet til det enkelte overløp som kan brukes til videre prioriteringer. Det må følgelig gjennomføres en risikoklassifisering av alle overløp hvor de plasseres i en ROS matrise for prioritering av tiltak. De ”røde-overløpene” kartfestes og prioriteres med nødvendige tiltak. Det vil da kunne fastsettes tid og sted for gjennomføring, med for eksempel en målsetting om at alle ”røde-overløp” er fjernet innen 2021. I prioriteringen av overløpene legges til grunn bl.a. driftstid (sannsynlighet) og konsekvens (overløpets beliggenhet, for eksempel nærhet til badeplasser og økologisk tilstand i vannforekomsten).

Oppfølging:

Følgende dokumentasjon sendes Fylkesmannen innen 1.4.2014:

Oppdatert risikovurdering med klassifisering av viktighet til hvert enkelt overløp.

Avvik 3: Vestby kommune har ikke utført en risikokartlegging av sine industribedrifter.

Avvik fra: *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann fra Vestby kommune*, datert 2.3.2012, pkt 8, *Internkontrollforskriften § 5, pkt 6* - kartlegge farer og problemer.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsen pkt 8 skulle det vært utført en risikokartlegging av virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnettets innen 1.1.2013. Vestby har riktignok kommet et stykke på vei i arbeidet med å kartlegge bedrifter, samt at det gis påslippsavtaler til nye bedrifter som etablerer seg. Arbeidet er derimot ikke ferdigstilt og bedriftene må vurderes nærmere i forhold til hvilken risiko de representerer.

Med bakgrunn i risikokartlegging av industribedrifter skal det vurderes risiko og behov for vedtak om påslippskrav med hjemmel i forurensningsforskriften. Det skal også utarbeides bestemmelser for hvilke typer forbehandling før påslipp ulike virksomheten skal ha, f.eks. fett- og oljeutskillere.

Oppfølging: Risikokartlegging av industribedrifter sendes Fylkesmannen innen 1.9.2014.

Avvik 4: Vestby kommune har ikke utarbeidet beredskapsplan for avløp.

Avvik fra: *Utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann fra Vestby kommune*, datert 2.3.2012, pkt 3.3, *Internkontrollforskriften § 5, pkt 6* - utarbeide planer, tiltak for å redusere risiko.

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens pkt 3.3 skulle en beredskapsplan foreligge samtidig med tiltaksvurderingen. Beredskapsplan mot akutt forurensning skal baseres på miljørisikovurderingen og være tilpasset den miljørisiko som virksomheten til en hver tid representerer. Vestby kommune må derfor utarbeide en oppdatert risikovurdering for avløpsområdet.

Oppfølging:

Følgende dokumentasjon sendes Fylkesmannen innen 1.6.2014:

- Beredskapsplan avløp.

Andre forhold / kommentarer:

Nedenunder beskrives noen kommentarer som er forhold Fylkesmannen mener er viktig å beskrive, og som forhåpentligvis kan være nyttige innspill til kommunens videre arbeid på avløpsområdet:

Det mangler en overordnet plan for avløpssektoren.

Det bør utarbeides en hovedplan for perioden fram mot 2021 (vannforskriftens mål) som styringsinstrument for handlingsprogram og prioriteringer. Hovedplanen skal ivareta helhetstenkning for vassdrag/bekker og sjøområder hvor mål og delmål på avløpssektoren settes opp og evalueres i forbindelse med rulleringen av planen. Det utpekes satsningsområder for de neste årene. Hovedplanen skal også forankre konklusjonene fra oppgaveløsningen på krav i utslippstillatelsen.

Kommunen opplyste om at det vil bli igangsatt et hovedplanarbeid i løpet av 2014.

Fornyelsesplaner

Vestby kommune skal de nærmeste årene bruke flere titalls millioner på ledningsnettfornyelse med en fornyelsestakt frem mot 2021 på ca. 1 %. Planen ble enstemmig vedtatt i kommunestyret 29.4 2013. Summen av fornyelsesbehovet gjør det nødvendig med en klar prioritering. Kommunen vil vektlegge separering av gjenstående fellesledninger og gamle separatsystem. Fylkesmannen er tilfreds med omfanget og rekkefølgen av rehabiliteringstiltakene som planen viser. Vi savner derimot hvor stor andel av ledningsnettets separatsystemet fra 1965-1975 utgjør da det ikke var utarbeidet oversikt over alder på ledningsnett. Det er uklart hvor stor andel av etterslepet (med etterslepet menes ledninger lagt før 1975) som blir fornyet frem mot 2021 og hva som gjenstår.

Miljørisikovurderinger:

Miljørisikovurderingen er et meget sentralt grunnlag for avløpsarbeidet. Vannforskriften vil medføre betydelige endringer i forvaltningen av vannressursene, og de ambisiøse miljømålene setter rammer for all virksomhet knyttet til vann. Kravet til økologisk tilstand nødvendiggjør en annen metodisk tilnærming enn det som kommer fram av rapport fra konsulenten COWIs miljørisikovurdering. Der var bekkesystemer i dårlig økologisk tilstand vurdert lavt med hensyn på tiltak som følge av metoden for verdissetingen. I tillegg ble sjøresipienter satt nederst på prioriteringslista på grunnlag av lav sårbarhet og ikke tilstrekkelig konsekvens vurdert med hensyn på utslipp (bl.a human risiko og badeplasser). Kommunen har likevel prioritert dette annerledes enn rapporten og bl.a tatt tak i de ukontrollerte utslippene i nordre og søndre Breviksbukta.

Miljørisikovurderingen skal danne grunnlaget for oppdateringen av beredskapsplanen. Se avvik 4.

Det manglet en identifisering av risikoledninger i forhold til utslippsfare, nærhet til vannforekomst, kapasitet og tettstedsutvikling.

Manglende ledningsdata på enkelte ledningstrekk viser at kommunen ikke har god nok totaloversikt over ledningstilstand og kapasitet.

Risikovurderingen mangler også en tydelig klassifisering av overløpene, se avvik 2.